

Framtidens socialtjänst

- Vart är vi på väg...?

SKR 2023

Hållbar socialtjänst

En ny socialtjänstlag

SOU 2020:47

[Slutbetänkandet på regeringens hemsida](#)

Ojämslällldhet i socialtjänsten

SKR:s kunskapsöversikt

- Män ses som familjeförsörjare och kvinnor som omsorgsgivare.
- Viktigare att män än kvinnor kommer i arbete.
- Synen på kvinnors och mäns missbruk skiljer sig åt.
- Mammors och pappors förmågor som föräldrar bedöms olika.
- Flickors utsatthet fångas upp bättre än pojkars.
- Våldsutsatta flickor får insatser i högre utsträckning än pojkar.
- Våld från pappor tonas ner till förmån för intakta kärnfamiljer.
- Stora kunskapsluckor om hedersrelaterat våld.

Ojämslällldhet
i socialtjänsten

En kunskapsöversikt

[Rapporten på skr.se](https://skr.se)

Insatser utan behovsprövning – är satt under lupp-Välfärdsbrottslighet

Nytt sätt att tillhandahålla insatser

- Komplement till nuvarande ordning med biståndsbeslut.
- *Befogenhet* för socialnämnden att besluta att en eller flera insatser kan tillhandahållas utan föregående individuell behovsprövning.
- Skyldighet att informera om rätten att ansöka om bistånd.
- Omfattas av socialtjänstlagens krav på dokumentation
 - Socialnämnden får, om det finns särskilda skäl, bestämma att enskilda personliga förhållanden inte ska dokumenteras vid en insats.
- Insatser ska kunna tillhandahållas till den som fyllt 15 år oberoende av vårdnadshavarens samtycke.

Insatser utan behovsprövning kommer troligtvis begränsas till vissa områden

- Insatser som inte omfattas av förslaget
 - kontaktperson, kontaktfamilj eller kvalificerad kontaktperson,
 - vård i familjehem,
 - vård i sådana hem som avses i 12 § LVU samt 22 och 23 §§ LVM,
 - vård av barn i jourhem, stödboende eller andra hem för vård eller boende än sådana som avses i 3,
 - stadigvarande plats i *särskilda boendeformer för omvårdnad och särskilt stöd* och *bostäder med särskilt stöd* eller
 - ekonomisk hjälp.

Nationell statistik - I

Ny lag om socialtjänstdataregister

- Socialstyrelsen får med stöd av lagen utföra automatiserad behandling av personuppgifter i socialtjänstdataregister.
- Det primära ändamålet för behandlingen ska vara framställning av statistik.
- Sekundära ändamål
 1. Uppföljning och utvärdering
 2. Forskning inom socialtjänsten och verksamhet enligt LSS.
 3. Utlämnande till den som ska använda uppgifterna enligt punkt 1 och 2 eller för framställning av statistik.
- Den som bedriver verksamhet inom socialtjänsten eller enligt LSS ska lämna uppgifter till socialtjänstdataregister för framställning av statistik (uppgiftsskyldighet).

Nationell statistik - II

- [Kompletterande utredning](#) om bättre förutsättningar för att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst:
 - föreslå ett samlat regelverk för socialtjänstdataregister som är förenligt med bestämmelserna om skydd för den personliga integriteten i regeringsformen liksom dataskyddsregleringen,
 - analysera hur förslagen förhåller sig till regelverken om offentlighet och sekretess och ta ställning till om kommunerna ska ges tillgång till de uppgifter som de har lämnat genom elektronisk åtkomst.
- Redovisas 1 juli 2024.

Nationell statistik - III

- [Kompletterande uppdrag till Socialstyrelsen](#) att analysera kommunernas förutsättningar och behov inför införandet av en socialtjänstdataregisterlag:
 - analysera kommunernas förutsättningar att lämna uppgifter,
 - beräkna kommunernas eventuella kostnader med utgångspunkt i de uppgifter som utredningen bedömer ska lämnas,
 - samt analysera hur kommunernas system kan hantera en sådan uppgiftsinsamling.
- Redovisas 19 april 2024.

Nationell Uppföljning av Socialtjänstens Omställning (NUSO 2024)

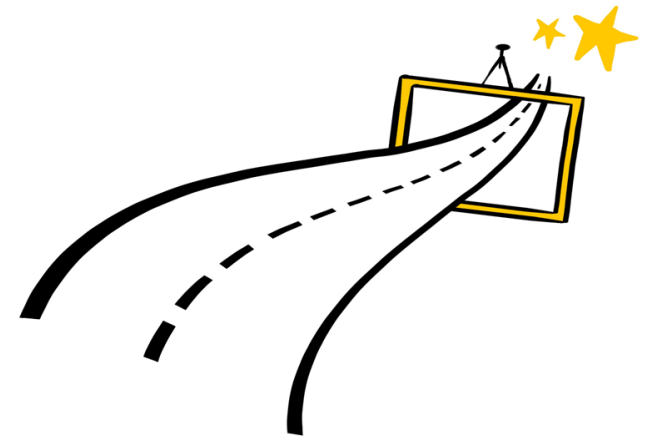
Kontakt:

birgitta.persdotter@kau.se

niklas.eriksson@skr.se

På gång inom olika verksamhetsområden (i urval)

På gång inom olika verksamhetsområden (I)

Barn och unga

- Orosanmälningarna fortsätter att öka
 - 2021: 422 000 anmälningar, 216 000 barn
 - 27 procents ökning sedan 2018. Berör vart tionde barn.

Psykisk ohälsa ökar brett hos barn och unga

14 procent ökning av patienter, 16 procent besök 2017-2021 inom BUP

Hög andel barn hos BUP jämfört med andra länder

Regeringsuppdrag	Översyn av socionomexamen för att motverka ungdomskriminalitet, Dir. 2023:121	Utredningar
Inrättande av en delegation för brottsförebyggande åtgärder inom socialtjänstens område, S2023/02342	Utökade möjligheter att använda tvångsmedel mot barn och unga, Dir. 2023:102	En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga, SOU 2023:44
Uppdrag att ta fram ett nationellt hälsoprogram för barn och unga, S2023/02379	Tilläggsdirektiv till Utredningen om stärkt återvändandeverksamhet (Ju 2022:12) – ”Anmälningssplikt”	Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen, SOU 2023:40
Analysera kommunernas förutsättningar och behov inför en socialtjänstdataregisterlag, S2023/02123	Tilläggsdirektiv till utredningen om öppna insatser utan samtycke till vårdnadshavare och fler tidiga insatser till barn och unga, S 2022:D	Utökade befogenheter på särskilda ungdomshem och LVM-hem, Ds 2023:20
BOB-		
Utrednings- och tilläggsdirektiv		
En stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck, Dir. 2023:117	Säkerheten i skolan ska förbättras (U 2022:04) – tilläggsdirektiv	Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser, Ds 2023:17
	<p>Utredning om bättre förutsättningar för att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst</p> <p>Ett urval av sommarens nyheter från regeringen</p>	Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn, Ds 2023:15
		Skärpta regler för unga lagöverträdare Dir. 2023:112

- Narkotikautredningen (S 2022:01). Dir. 2022:24. Slutbetänkande inlämnas prel. 26/10 (senast 31/10).
- Exitprogram för personer som är utsatta för prostitution och människohandel (A 2022:04, Dir. 2022:115, 30 november 2023).
- Skydd, stöd och vård för personer som har utsatts för övergrepp vid produktion eller distribution av pornografi (A 2022:02, Dir. 2022:100 + 2023:37. Förlängt, nytt datum 29 november 2023 (tidigare 29 september 2023)).
- Barn och unga i samhällets vård (betänkande 31/10, sedan remiss).
- Förbättrade möjligheter att utbyta information med brottsbekämpande myndigheter (Ju 2022:03). Slutbetänkande 31 oktober 2023.
- Ungdomskriminalitetsnämnder - en ny ordning för att förebygga brottslighet (S 2022:11). Slutbetänkande 27 mars 2024.
- Skärpta regler för unga lagöverträdare (Ju 2023:13, Dir 2023:112). Redovisas senast den 10 januari 2025.
- Utökade möjligheter att använda tvångsmedel mot barn och unga (Ju 2023:12). Redovisas senast den 20 december 2024

Sommarens skörd... (i urval) - I

- [En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga, SOU 2023:44](#)
 - Påföljden sluten ungdomsvård ska utmönstras. Unga lagöverträdare ska dömas till fängelse på särskilda ungdomsavdelningar inom Kriminalvården. Föreslås träda i kraft 1 januari 2028.
- [Tilläggsdirektiv till Utredningen om stärkt återvändandeverksamhet \(Ju 2022:12\)](#)
 - "Anmälningssplikt"
 - [SKR:s kommentar](#)

Sommarens skörd... (i urval) - IV

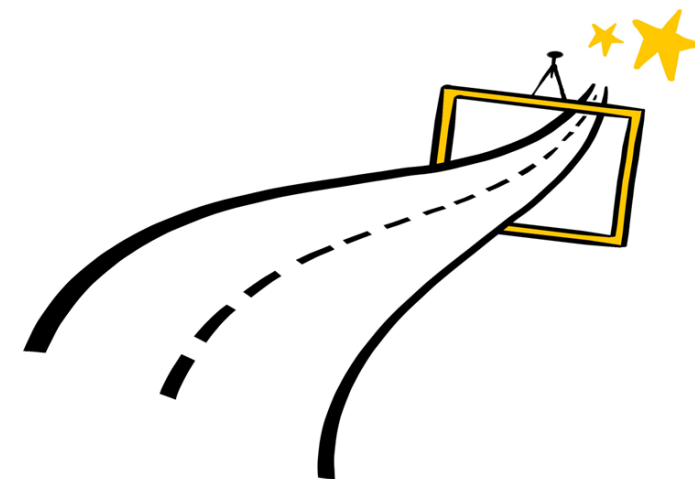
- [Uppdrag till Myndigheten för digital förvaltning \(Digg\), E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen att stödja kommunernas användning av artificiell intelligens inom socialtjänsten](#) – redovisas 23 januari 2024.
- [Tilläggsdirektiv till Utredningen om ett ordnat initialt mottagande av asylsökande \(Ju 2021:12\)](#) – redovisas 31 maj 2024.
- BOB en samverkansmodell för organiserad brottlighet bland barn.
- LUS

På gång inom olika verksamhetsområden (III)

Missbruk och beroende, socialpsykiatri och funktionshinderområdet

- Huvudmannaskapsförändringar...?
 - Samsjuklighetsutredningen och ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans

Huvudmannaskapsförändringar (I)

Samsjuklighetsutredningen

- Regionernas hälso- och sjukvård ska ansvara för all behandling av skadligt bruk och beroende.
- Perspektivförskjutning för socialtjänstens arbete med skadligt bruk och beroende.
- En skyldighet för regioner och kommuner att bedriva en gemensam vård- och stödverksamhet.
- Tvångsvården ska vara en del av en sammanhållen vårdkedja.

Ikraftträdande tidigast ~~1 januari 2026~~, stegvis genomförande under fem år, stimulansmedel under fem år.

Huvudmannaskapsförändringar (II)

Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans

- Staten ska ansvara för utredning, beslut och finansiering samt för tillfälliga utökningar.
- Kommunerna ska fortsatt ansvara för att utföra assistans.

Föreslås börja gälla från 1 januari 2026. Överföringen av kommunala beslut ska ske under en ettårsperiod.

Enkät utvärdera IVO

- Ihop med Vårdföretagarna
- Informera på hemmaplan
- Så fort vi informerat IVO så går detta ut (Datum för utskick läggs i Project Place)

Tack för mig!

Åsa Furén-Thulin, Avdelningen för vård och omsorg, Sektionen för socialtjänst och jämställdhet, 072-5348251, asa.furen-thulin@skr.se